

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ
ФЕДЬКОВИЧА**

**Кафедра
кримінального права і криміналістики**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан юридичного
факультету

проф. Пацурківський П.С.
26 серпня 2016 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВСТУП ДО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА»**

**Підготовки: БАКАЛАВРА.
Галузі знань: 08 «Право».
Напряму підготовки: 081 «Право».
Факультет: юридичний.**

**Чернівці
2016 р.**

Робоча програма дисципліни «Вступ до кримінального права» для студентів за напрямом підготовки 081 «Право», 26 серпня 2016 року, складена на основі навчальної (типової) програми нормативної частини. Протокол від 26 серпня 2016 року, № 1.

Розробники:

- к. ю. н., доцент Жаровська Галина Петрівна;

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри кримінального права і криміналістики. Протокол від 26 серпня 2016 року, № 1.

Завідувач

кафедри кримінального права і криміналістики

доц. Жаровська Г.П.

26 серпня 2016 року

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича за напрямом підготовки 081 «Право». Протокол від 26 серпня 2016 року, № 1.

Голова

науково-методичної комісії

доц. С.В. Савчук

26 серпня 2016 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань 08 «Право»	Дисципліна на вибір	
	Напрямок підготовки 081 «Право»		
Модулів – 2	Спеціальність 081 «Право»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – навчальним планом не передбачено		Семестр	
Загальна кількість годин – 33,8		3-й	3-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 11	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	15 год.	6
		Практичні, семінарські	
		15 год.	2
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		144 год.	22
		Індивідуальні завдання:	
-			
		Вид контролю: Залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 50% / 50%

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни - висвітлити основоположні, найбільш суттєві, вузлові проблеми даної галузі і сформулювати у студентів необхідний запас теоретичних знань, що базуються на законодавстві, узагальненні судової, прокурорської та слідчої практики, а також виробити навички застосування кримінального закону в конкретних ситуаціях. Особливу актуальність ці знання набувають в сучасних умовах активізації боротьби із злочинністю, в якій кримінальний закон є основним засобом протистояння державних органів охорони правопорядку даному явищу.

Завдання вивчення дисципліни:

- ❖ оволодіти категорійно-понятійним апаратом та теоретичними знаннями основ кримінального права;
- ❖ виробити навички аналізу основних теоретичних концепцій розвитку кримінального права з метою встановлення їх ефективності;
- ❖ на основі порівняльно-правового аналізу основних кримінально-правових понять, з'ясовуючи їх соціальне призначення, виявляти практичне значення кожного поняття;
- ❖ використовуючи загальнонаукові та конкретнонаукові методи правової науки та логіки визначати причинно-наслідкові зв'язки у конкретних кримінальних справах;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- ❖ предмет, завдання, функції та систему дисципліни «Кримінальне право України (Загальна частина)»; її зв'язок з іншими юридичними дисциплінами;
- ❖ систему джерел курсу «Кримінальне право України (Загальна частина)»;
- ❖ поняття і значення складу злочину. Структура і зміст складу злочину. Поняття елементу складу злочину. Поняття ознак складу злочину;
- ❖ поняття стадій злочину. Поняття закінченого злочину. Поняття добровільної відмови. Добровільна відмова при незакінченому злочині. Поняття дійового каяття. систему, зміст та значення принципів правосуддя;
- ❖ поняття співучасті у злочині. Види співучасників злочину за кримінальним правом України;
- ❖ поняття і система покарань за кримінальним правом України. Призначення покарання;
- ❖ поняття звільнення від покарання та його відбування;
- ❖ судимість; особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.

Вміти:

- ❖ аналізувати правові акти, закони, джерела права у цілому та робити узагальнення, користуючись науковими методами пізнання;
- ❖ самостійно формулювати та обґрунтовувати свою позицію з конкретної проблематики на основі різноманітних поглядів науковців та норм законодавства, а також обстоювати свою точку зору;

- ❖ теоретично осмислювати проблеми, що виникають в ході практичної реалізації законодавства у сфері кримінального права України, робити власні висновки щодо причини їх існування;
- ❖ орієнтуватися в основних поняттях дисципліни «Кримінальне право України (Загальна частина)».

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Генезис і доктрини кримінального права

Тема 1. Зародження і розвиток кримінального права

Тема 2. Джерела кримінального права

Тема 3. Основні школи кримінального права

Змістовний модуль 2. Кримінальне право як компонент суспільства

Тема 1. Принципи кримінального права

Тема 2. Кримінальне право у системі права України

Тема 3. Соціально-правова суть злочину

Тема 4. Злочин і кримінальний проступок

5. Структура навчальної дисципліни (лекційні заняття)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	п	лаб	інд	с.р.		Л	п	Лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Генезис і доктрини кримінального права												
Тема 1. Генезис кримінального права	-	2	2	-	-	10	-	2	-	-	-	10
Тема 2. Джерела кримінального права	-	2	2	-	-	10	-	2	-	-	-	15
Тема 3. Основні школи кримінального права	-	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	15
Разом за Модулем 1		6	6			30						40
Змістовий модуль 2. Кримінальне право як компонент суспільства												

Тема 1 Принципи кримінального права	-	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	15
Тема 2. Кримінальне право у системі права України	-	3	3	-	-	15	-	2	-	-	-	15
Тема 3. Соціально-правова суть злочину	-	2	2	-	-	10	-	-	2	-	-	15
Тема 4 Злочин ц кримінальний проступок	-	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	7
Разом за Модулем 2		9	9			45						52
Усього годин	105	15	15	-	-	75	105	6	2	-	-	97

Структура навчальної дисципліни (семінарські заняття)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	п	лаб	інд	с.р.		Л	п	Лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Генезис і доктрини кримінального права												
Тема1. Зародження і розвиток кримінального права	-	2	2	-	-	10	-	2	-	-	-	10
Тема2 Джерела кримінального права	-	3	3	-	-	10	-	2	-	-	-	15
Тема 3 ЗОсновні школи кримінального права	-	2	2	-	-	10	-	-	-	-	-	15
Разом за змістовим модулем 1	44	7	7	-	-	30	49	4	-	-	-	45
Змістовий модуль 2. Кримінальне право як компонент суспільства												
Тема 1. Принципи кримінального права	-	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	15
Тема 2. Кримінальне право у системі права України	-	2	2	-	-	6	-	2	-	-	-	15
Тема 3. Соціально-правова суть злочину	-	2	2	-	-	6	-	-	2	-	-	15

Тема 4. Злочин ц кримінальний проступок	-	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	7
Разом за змістовим модулем 2	61	8	8	-	-	45	56	2	2	-	-	52
Усього годин		15	15	-	-	168	105	6	2	-	-	97

5. ТЕМАТИКА І ПЛАНИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ НА ВИБІР «ВСТУП ДО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.1	Зародження і розвиток кримінального права Мета лекційного заняття: ознайомити студентів із становленням і розвитком кримінального права, довести що це є процесом діалектичного переходу від одного рівня, досягнутого на попередньому історичному етапі, до наступного рівня, як система моментів інтелектуального, культурного, правового взаємоперетворення та інших його форм на черговому історичному етапі соціального буття суспільства. Аналіз кожного з етапів показаний крізь призму основних теоретичних і законотворчих напрацювань. План лекції 1. Світоглядні начала кримінального права 2. Кримінальне право в античні часи 3. Розвиток кримінального права в епоху середньовіччя 4. Кримінальне право нового і новітнього часу Основна література 1. Баулін Ю.В. Вибрані праці. – Харків: Право, 2013. – 928 с. 2. Галабала М.В. Кримінально-правова наука незалежної України. Проблеми Загальної частини: Монографія. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 240 с. 3. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: навчальний посібник / За заг.ред. М.І. Хавронюка. - К.: Ваіте,2014.- 944 с. 4. Колос М.І. Кримінальне право України (Х початку ХХІ ст): монографія: [у 2-х т.] / М.І. Колос, - К.; Острог, 2011. Т.1: Освіта наука, законодавство. - 448 с.	2

	5. Колос М.І. Становлення і розвиток науки кримінального права України/ М.І. Колос// Вісник Асоціації кримінального права України, 2014, №1(2) - С. 86-102	
1.2	Джерела кримінального права Мета лекційного заняття: охарактеризувати джерела кримінального права; формування у студентів знань про джерела кримінального права їх ієрархію, „взаємодію” між ними, особливості, передбачених в них нормативних положень, а також власної особистої позиції з цих питань. План лекції 1. <i>Поняття і система джерел кримінального права</i> 2. <i>Конституція України - джерело кримінального права</i> 3. <i>Закон про кримінальну відповідальність</i> 4. <i>Значення нормативно-правових актів для кримінального права</i> 5. <i>Міжнародно-правові договори в системі джерел кримінального права</i> 6. <i>Положення доктрин кримінального права: їх значення для тлумачення та застосування</i> Основна література 1. Андрушко П.П. Джерела кримінального права України: поняття, види / П.П. Андрушко // Адвокат. – 2011. - № 6. – С. 7-20. 2. Андрушко П.П. Джерела кримінального права України: поняття, види / П.П. Андрушко // Адвокат. – 2011. - № 7. – С. 13-22. 3. Андрушко П.П. Джерела кримінального права України: поняття, види / П.П. Андрушко // Адвокат. – 2011. - № 8. – С. 10-22. 4. Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології : монографія / Н.М. Пархоменко. – К.: Юрид. думка, 2008. – 336 с. 5. Хавронюк М.І. Дещо про сутність кримінального права (інакший погляд) / М.І. Хавронюк // Юридичний вісник України. – 2013. - № 12. – С. 4. 6. Козяр В.Г. Джерела кримінального права та кримінального законодавства: співвідношення понять / В.Г. Козяр // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. – 2010. - № 1. – С. 324-333. 7. Вознюк В. Практика вирішення Конституційним судом України деяких проблем щодо захисту прав і свобод людини згідно з чинним Кримінальним кодексом України / В. Вознюк // Вісник Конституційного Суду України. – 2000. - № 5. – С. 72-78.	3
1.3	Основні школи кримінального права Мета лекційного заняття: проаналізувати основні концепції науки кримінального права; розкрити суть основних шкіл кримінального права та визначити їх значення для розвитку кримінально-правової науки. План лекції 1. <i>Просвітницько-гуманістична школа</i> 2. <i>Класична школа кримінального права</i> 3. <i>Неокласична школа кримінального права</i> 4. <i>Антропологічна школа кримінального права</i>	2

	5. <i>Соціологічна школа кримінального права</i> Основна література 1. Andrew Halpin. <i>Definition in the Criminal Law</i>. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://books.google.com.ua/books?id=ejtsLYICiDcC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false 2. Бажанов М.И. Избранные труды / Сост. В.И. Тютюгин, А.А. Байда, Е.В. Харитонова, Е.В. Шевченко; отв. ред. В.Я. Таций. – Харьков: Право, 2012. – 1244 с. 3. Берзін П.С. Київська школа кримінального права (1834-1960): історико-правове дослідження: Монографія: - 2-ге вид., перер. і доп. - К.: Дакор, 2012.- 144 с. 4. Галабала М.В. Кримінально-правова наука незалежної України. Проблеми Загальної частини: Монографія. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 240 с. 1. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: навчальний посібник / За заг.ред. М.І. Хавронюка. - К.: Ваіте,2014.- 944 с. 5. Кримінальне право України (Загальна частина): навчальний посібник. / Г. Жаровська, О. Ющик. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2013. – С.47-57. 6. Наден О.В. Теоретичні основи кримінально-правового регулювання в Україні: Монографія. - Харків: Право, 2012. - 266 с. 7. Сердюк П.П. Теоретичні і методологічні проблеми сучасного кримінального права: Монографія. - Запоріжжя: Акцент Інвест-Трейд, 2012. -800 с. 8. Соболев О.І. Класифікація злочинів: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Дніпропетровськ, 2012. – 20 с.	
РАЗОМ		7
2.1.	Принципи кримінального права Мета лекційного заняття: визначити систему принципів кримінального права; охарактеризувати окремі принципи кримінального права. План лекції 1. Поняття і система принципів кримінального права 2. Міжнародні стандарти та принципи кримінального права в галузі прав людини 3. Принцип законності 4. Принцип справедливості 5. Принцип рівності усіх перед законом 6. Принцип вини 7. Принцип бланкетності 8. Принцип гуманізму Основна література:	2

2.2.	Кримінальне право у системі права України Мета лекційного заняття: ознайомити з місцем кримінального права у системі права України; визначити завдання і функції кримінального права; розкрити зміст і природу взаємодії кримінального права з іншими галузями права. План лекції 1. <i>Завдання кримінального права</i> 2. <i>Функції кримінального права</i> 3. <i>Взаємозв'язок кримінального права з іншими галузями наук</i> 4. <i>Взаємозв'язок кримінального права з іншими галузями права</i> Основна література:	2
2.3.	Соціально-правова суть злочину Мета лекційного заняття: ознайомити із заохочувальними заходами кримінально-правового впливу; дослідити вплив дійового каяття на кримінальну відповідальність за вчинений злочин; сконцентрувати увагу на складних питаннях звільнення особи від кримінальної відповідальності; вивчити строки давності притягнення до кримінальної відповідальності. План лекції 1. <i>Поняття злочинної поведінки.</i> 2. <i>Соціальна суть злочину</i> 3. <i>Правова суть злочину.</i> Основна література:	2
2.4.	Злочин і кримінальний проступок Мета лекційного заняття: розглянути поняття примусових заходів, що застосовуються судом від імені держави; розмежувати кримінальне покарання від інших видів державного примусу і заходів громадського впливу; ознайомити із різними теоріями мети покарання. розглянути покарання, розміщення їх в певному порядку в ККУ; визначити покарання, які можуть застосовуватись лише як основні; охарактеризувати додатковість покарання; ознайомити із покараннями. які можуть призначатись, як основні, так і додаткові. План лекції 1. <i>Поняття примусових заходів, що застосовуються судом від імені держави..</i> 2. <i>Відмінність кримінального покарання від інших видів державного примусу і заходів громадського впливу.</i> 3. <i>Теорії мети покарання.</i>	2

	Основна література:	
	1.	
Усього у Модулі 2		8
Разом		15

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Зародження і розвиток кримінального права 1. Роль релігійних норм у зародженні кримінального права 2. Вплив Візантійського права на становлення кримінального права. "Звід законів" Юстиніана 3. Кримінальне право за часів Київської Русі 4. Кодифікація кримінального права Основна література 1. Колос М.І. Кримінальне право України (X початку XXI ст): монографія: [у 2-х т.] / М.І. Колос, - К.: Острог, 2011. Т.1: Освіта наука, законодавство. - 448 с. 2. Колос М.І. Становлення і розвиток науки кримінального права України/ М.І. Колос// Вісник Асоціації кримінального права України, 2014, №1(2) - С. 86-102 3. Баулін Ю.В. Вибрані праці. – Харків: Право, 2013. – 928 с. 4. Галабала М.В. Кримінально-правова наука незалежної України. Проблеми Загальної частини: Монографія. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 240 с. 5. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Кримінальне право: навчальний посібник / За заг.ред. М.І. Хавронюка. - К.: Ваіте,2014.- 944 с.	2
2.	Джерела кримінального права 1. Система джерел кримінального права 2. Систематизація положень Конституції України, які мають кримінально-правове значення 3. Рішення Конституційного Суду України як джерело кримінального права 4. Юридична природа Постанов Верховного Суду України та Пленумів Вищого спеціалізованого суду з цивільних та кримінальних справ. 5. Рішення ЄСПЛ як джерело кримінального права	3

	Основна література: 1. Андрушко П.П. Джерела кримінального права України: поняття, види / П.П. Андрушко // Адвокат. – 2011. - № 6. – С. 7-20. 2. Андрушко П.П. Джерела кримінального права України: поняття, види / П.П. Андрушко // Адвокат. – 2011. - № 7. – С. 13-22. 3. Андрушко П.П. Джерела кримінального права України: поняття, види / П.П. Андрушко // Адвокат. – 2011. - № 8. – С. 10-22. 4. Пархоменко Н.М. Джерела права: проблеми теорії та методології : монографія / Н.М. Пархоменко. – К.: Юрид. думка, 2008. – 336 с. 5. Хавронюк М.І. Дещо про сутність кримінального права (інакший погляд) / М.І. Хавронюк // Юридичний вісник України. – 2013. - № 12. – С. 4. 6. Козяр В.Г. Джерела кримінального права та кримінального законодавства: співвідношення понять / В.Г. Козяр // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. – 2010. - № 1. – С. 324-333. 7. Вознюк В. Практика вирішення Конституційним судом України деяких проблем щодо захисту прав і свобод людини згідно з чинним Кримінальним кодексом України / В. Вознюк // Вісник Конституційного Суду України. – 2000. - № 5. – С. 72-78.	
3.	Основні школи кримінального права 1. <i>Просвітницько-гуманістична школа</i> 2. <i>Класична школа кримінального права</i> 3. <i>Неокласична школа кримінального права</i> 4. <i>Антропологічна школа кримінального права</i> 5. <i>Соціологічна школа кримінального права</i> Основна література: Бажанов М.И. Избранные труды / Сост. В.И. Тютюгин, А.А. Байда, Е.В. Харитоновна, Е.В. Шевченко; отв. ред. В.Я. Тацкий. – Харьков: Право, 2012. – 1244 с.	2
4.	Принципи кримінального права 1. Поняття і система принципів кримінального права 2. Міжнародні стандарти та принципи кримінального права в галузі прав людини 3. Принцип законності 4. Принцип справедливості 5. Принцип рівності усіх перед законом 6. Принцип вини 7. Принцип бланкетності 8. Принцип гуманізму Основна	4

	1. Основна література: 4. Кримінальний кодекс України: Офіційне видання. – К.: Ін Юре, 2001. – ст. ст. 44-49. 5. Кримінальне право України (Загальна частина): навчальний посібник. / Г. Жаровська, О. Ющик. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2013. – С. 163-171. 6. Українське кримінальне право: Загальна частина: Підручн. / За ред. В.О. Навроцького. – К.: Юрінком Інтер, 2013. С. 569-609. 7. Юридична відповідальність: проблеми виключення та звільнення / Відп. ред. Ю.В. Баулін. – Донецьк: Кальміус, 2013. – С. 355-387. 8. Catherine Elliott, Frances Quinn. <i>Criminal Law</i>. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://books.google.com.ua/books?id=bvuqjFcQ3t8C&printsec=frontcover&dq=criminal+law+books&hl=ru&sa=X&ei=3mMdVeLkG4SOsAH_uoCoAw&ved=0CG0Q6AEwCQ#v=onepage&q=criminal%20law%20books&f=false	
5.	Кримінальне право у системі права України. 1. <i>Завдання і функції кримінального права</i> 2. <i>Взаємозв'язок кримінального права з іншими галузями наук</i> 3. <i>Взаємозв'язок кримінального права з іншими галузями права</i> 3.1 <i>Кримінальне право і конституційне право</i> 3.2 <i>Кримінальне право і цивільне право</i> 3.3 <i>Кримінальне право і господарське право</i> 3.4 <i>Кримінальне право і трудове право</i> 3.5 <i>Кримінальне право і фінансове право</i> 3.6 <i>Кримінальне право і кримінально-процесуальне право</i> 3.7 <i>Кримінальне право і кримінально-правові дисципліни</i> Кримінальний кодекс України: Офіційний 1. Основна література: 1. не видання. – К.: Ін Юре, 2001. – ст. 50. 2. Кримінальне право України (Загальна частина): навчальний посібник. / Г. Жаровська, О. Ющик. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2013. – С. 173-176. 3. Баулін Ю.В. Вибрані праці. – Харків: Право, 2013. – 928 с. 4. Галабала М.В. Кримінально-правова наука незалежної України. Проблеми Загальної частини: Монографія. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 240 с. 5. Andrew Halpin. <i>Definition in the Criminal Law</i>. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://books.google.com.ua/books?id=ejtsLYICiDcC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false	2
6.	Соціальна суть злочину.	4

	1. <i>Поняття злочинної поведінки.</i> 2. <i>Соціальна суть злочину</i> 3. <i>Правова суть злочину.</i> Основна література: 4. Кримінальний кодекс України: Офіційне видання. – К.: Ін Юре, 2001. – ст. ст. 51-64. 5. Кримінальне право України (Загальна частина): навчальний посібник. / Г. Жаровська, О. Ющик. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2013. – С. 178-187. 6. Баулін Ю.В. Вибрані праці. – Харків: Право, 2013. – 928 с. 7. Рябчинська О.П. Система покарань в Україні: поняття, значення та принципи побудови: Монографія. – Запоріжжя: Акцент Інвест-трейд, 2013. – 448 с. 8. Andrew Halpin. <i>Definition in the Criminal Law</i>. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://books.google.com.ua/books?id=ejtsLYiCiDcC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false	
7.	Злочин і кримінальний проступок 1. Принципи призначення покарання. 2. Загальні засади призначення покарання. Основна література: 1. Кримінальний кодекс України: Офіційне видання. – К.: Ін Юре, 2001. – ст. ст. 65-73. 2. Кримінальне право України (Загальна частина): навчальний посібник. / Г. Жаровська, О. Ющик. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2013. – С. 189-201. 3. Українське кримінальне право: Загальна частина: Підручн. / За ред. В.О. Навроцького. – К.: Юрінком Інтер, 2013. С. 569-609. 4. Мартинишин Г.Р. Призначення покарання за сукупністю вироків: кримінально-правове дослідження: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Львів, 2013. – 19 с. 5. Catherine Elliott, Frances Quinn. <i>Criminal Law</i>. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://books.google.com.ua/books?id=bvuqjFcQ3t8C&printsec=frontcover&dq=criminal+law+books&hl=ru&sa=X&ei=3mMdVeLkG4SOsAH_uoCoAw&ved=0CG0Q6AEwCQ#v=onepage&q=criminal%20law%20books&f=false	4

7. Теми практичних занять

Навчальним планом не передбачені

8. Теми лабораторних занять

Навчальним планом не передбачені

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Релігійні та/або моральні заборони та кримінальне право: співвідношення понять	6
2.	Закон про кримінальну відповідальність: історична довідка	5
3.	Процес криміналізації і декриміналізації діянь	4
4.	Завдання кримінального права	6
5.	Метод кримінального права	4
6.	Чинність кримінального закону у часі	5
7.	Зігмунд Фрейд «Тотем і табу»	8
8.	Кримінально-правова політика України	5
9.	Цицерон «Про закони»	8
10.	Чезаре Бекарія «Про злочини і покарання» (1748)	8
11.	Джеремі Бентам «Теорія покарань і нагород» (1780)	8
12.	Ансельм Фейербах «Критика природних прав» (1796)	8
	Усього	75

11. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачені

12. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни «Кримінальне право України (Загальна частина)» застосовується лекційно-семінарська система з використанням наступних методів:

- 1) за джерелом подачі та сприйняття інформації:
  - словесні (розповідь-пояснення, бесіда, лекція);
  - наочні (ілюстрація, демонстрація, складання схем та таблиць);

- 2) за характером пізнавальної діяльності:
  - пояснювально-ілюстративні;
  - репродуктивні;
  - проблемного викладання;
  - дослідницькі.
- 3) за ступенем самостійності розумової діяльності:
  - робота на аудиторних заняттях;
  - позааудиторна самостійна робота;
  - робота студентів під контролем викладача.
- 4) з точки зору цілісного підходу до діяльності у процесі навчання:
  - методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності;
  - стимулювання та мотивації студентів;
  - контролю, самоконтролю та взаємоконтролю.

13. Методи контролю

З метою забезпечення ефективності формування знань, умінь і навичок, стимулювання навчальної діяльності студентів застосовуються такі форми поточного контролю, як усне індивідуальне та фронтальне опитування, письмові самостійні роботи ЕССЕ. Підсумковим контролем є залік

14. ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ « ВСТУП ДО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА»

1. Роль релігійних норм у зародженні кримінального права
2. Вплив Візантійського права на становлення кримінального права. "Звід законів" Юстиніана
3. Кримінальне право за часів Київської Русі
4. Кодифікація кримінального права
5. Система джерел кримінального права
6. Систематизація положень Конституції України, які мають кримінально-правове значення
7. Рішення Конституційного Суду України як джерело кримінального права
8. Юридична природа Постанов Верховного Суду України та Пленумів Вищого спеціалізованого суду з цивільних та кримінальних справ.
9. Рішення ЄСПЛ як джерело кримінального права
10. Просвітницько-гуманістична школа
11. Класична школа кримінального права

12. Неокласична школа кримінального права
13. Антропологічна школа кримінального права
14. Соціологічна школа кримінального права
15. Поняття і система принципів кримінального права
16. Міжнародні стандарти та принципи кримінального права в галузі прав людини
17. Принцип законності
18. Принцип справедливості
19. Принцип рівності усіх перед законом
20. Принцип вини
21. Принцип бланкетності
22. Принцип гуманізму
23. Завдання і функції кримінального права
24. Взаємозв'язок кримінального права з іншими галузями наук
25. Взаємозв'язок кримінального з конституційним правом
26. Взаємозв'язок кримінального з цивільним правом
27. Взаємозв'язок кримінального з господарським правом
28. Взаємозв'язок кримінального з трудовим правом
29. Взаємозв'язок кримінального з фінансовим правом
30. Взаємозв'язок кримінального права з кримінально-процесуальним правом
31. Правова та соціальна суть злочину
32. Поняття злочинної поведінки.
33. Соціальна суть злочину
34. Правова суть злочину.
35. Принципи призначення покарання.
36. Загальні засади призначення покарання

1. Розподіл балів, які отримують студенти

Семінарські заняття	Екзамен	Сума

Змістовий модуль 1										60	100
T1	T2	T3									
10	10	10									
Змістовий модуль 2											
T1	T2	T3	T4								
8	8	10	4								

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
50-68	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

2. Методичне забезпечення

Курс «Кримінальне право України (Загальна частина)» є однією із дисциплін, що викладається для юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Високий рівень знань кримінального законодавства забезпечує успішність та прогресивність в роботі юристів, зокрема в правоохоронній та судовій системах.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, визначається навчальним планом і становить 50% загального обсягу навчального часу, відведеного для вивчення конкретної дисципліни. Адже повноцінне оволодіння навчальним матеріалом передбачає систематичну самостійну роботу студентів для закріплення знань.

Послідовність і зміст розділів, визначених навчальною програмою, а також перелік питань для самоконтролю забезпечують цілісність лекційного і

практичного засвоєння матеріалу. Необхідно перетворити студента з пасивного споживача знань на активного їх творця, здатного сформулювати проблему, проаналізувати шляхи її вирішення, знайти оптимальний результат та фахове застосування. Досвід самостійної роботи студентів стане не тільки важливою формою навчального процесу та визначиться розширенням знань з дисципліни «Кримінальне право України (Загальна частина)», а й стане основою творчого саморозвитку фахівця у процесі трудової діяльності.

Самостійна робота це форма навчання, в якій студент засвоює необхідні знання, опановує вміннями і навиками, навчається планомірно і систематично працювати, мислити, формує свій стиль розумової діяльності.

Самостійна робота над навчальною дисципліною «Кримінальне право України (Загальна частина)» може включати:

- ❖ опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- ❖ вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- ❖ конспектування, складання планів, тез;
- ❖ поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації;
- ❖ підготовку до виступу на семінарських заняттях;
- ❖ систематизацію вивченого матеріалу перед модуль-контролем та іспитом;
- ❖ опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей;
- ❖ переклад іноземних джерел встановленої тематики;
- ❖ підготовку та оформлення схем, таблиць, графіків, діаграм тощо;
- ❖ розв'язування практичних задач.

Методичне забезпечення самостійної роботи студентів передбачає засоби самоконтролю (тести, пакети контрольних завдань, питання та завдання для самоконтролю). Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів також передбачає використання інформаційних технологій.

Самостійна та індивідуальна робота студентів забезпечується всіма навчально-методичними засобами, необхідними для вивчення конкретної навчальної дисципліни чи окремої теми: підручниками, навчальними та навчально-методичними посібниками, методичними рекомендаціями (вказівками), практикумами, конспектами лекцій, науковою літературою та періодичними виданнями.

14. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. **Конституція України:** Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.

2. **Кримінальний кодекс України** // Кримінальний кодекс України. Кримінально-процесуальний кодекс України. Кримінально-виконавчий кодекс України. – К.: Істина. – 2004. – 440 с. – С. 5-168.
3. **Кримінальний кодекс України: укр., рос., англ. м.** / Відп. ред.; передм. акад. НАН України Ю.С.Шемшученка. – К.: Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України, 2002. – 584с.

Закони України

1. **“Про дію міжнародних договорів на території України”** від 10 грудня 1991 року № 1953-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1992, № 10, ст.137.
2. **“Про правонаступництво України”** від 12 вересня 1991 року № 1543-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1991, № 46, ст.617.
3. **“Про міжнародні договори України”** від 22 грудня 1993 року № 3767-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1994, № 10, ст.45.
4. **“Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”** від 4 лютого 1994 року № 3929-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1994, № 23, ст.161.
5. **“Про державний кордон України”** від 4 листопада 1991 року № 1777-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1992, № 2, ст. 5.
6. **“Про міліцію”** від 20 грудня 1990 року № 565-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1991, № 4, ст. 20.
7. **“Про оперативно-розшукову діяльність”** від 18 лютого 1992 року № 2135-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1992, № 22, ст.303.
8. **“Про попереднє ув'язнення”** від 30 червня 1993 року № 3352-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1993, № 35, ст.360.
9. **“Про застосування амністії в Україні”** від 1 жовтня 1996 року № 392/96-ВР // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1996, № 48, ст.263.
10. **“Про Службу безпеки України”** від 25 березня 1992 року № 2229-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1992, № 27, ст.382.
11. **“Про державну податкову службу в Україні”** від 4 грудня 1990 року № 509-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1991, № 6, ст. 37.
12. **“Про державну службу”** від 16 грудня 1993 року № 3723-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1993, № 52, ст.490.
13. **“Про державні нагороди України”** від 16 березня 2000 року № 1549-ІІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2000, № 21, ст.162.
14. **“Про прокуратуру”** від 5 листопада 1991 року № 1789-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1991, № 53, ст.793.
15. **“Про адвокатуру”** від 19 грудня 1992 року № 2887-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1993, № 9, ст.62.
16. **“Про судову експертизу”** від 25 лютого 1994 року № 4038-ХІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1994, № 28, ст.232.
17. **“Про психіатричну допомогу”** від 22 лютого 2000 року № 1489-ІІІ // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2000, № 19, ст.143.

18. **“Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх”** від 24 січня 1995 року № 20/95-ВР // Відомості Верховної Ради (ВВР), 1995, № 6, ст. 35.

Укази президента України

1. **“Про порядок офіційного оприлюднення нормативно-правових актів та набрання ними чинності”** від 10 червня 1997 року № 503/97.
2. **“Про Положення про порядок здійснення помилування”** від 12 квітня 2000 р. №588/2000 // Офіційний вісник України. – 2001. - №43. – Ст. 1992.

Конвенції та міжнародні угоди

Міжнародні конвенції про взаємну правову допомогу у кримінальних справах, учасницею яких є Україна:

1. **Європейська конвенція про видачу правопорушників** // Зібрання міжнародних конвенцій про взаємну правову допомогу у цивільних і кримінальних, учасницею яких є Україна. – Харків. - Еспада. – 2001. – 448 с. – С. 7-25.
2. **Додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників** // Зібрання міжнародних конвенцій про взаємну правову допомогу у цивільних і кримінальних, учасницею яких є Україна. – Харків. - Еспада. – 2001. – 448 с. – С. 25-31.
3. **Другий додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників** // Зібрання міжнародних конвенцій про взаємну правову допомогу у цивільних і кримінальних, учасницею яких є Україна. – Харків. - Еспада. – 2001. – 448 с. – С. 31-38.
4. **Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах** // Зібрання міжнародних конвенцій про взаємну правову допомогу у цивільних і кримінальних, учасницею яких є Україна. – Харків. - Еспада. – 2001. – 448 с. – С. 41-57.
5. **Додатковий протокол до Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах** // Зібрання міжнародних конвенцій про взаємну правову допомогу у цивільних і кримінальних, учасницею яких є Україна. – Харків. - Еспада. – 2001. – 448 с. – С. 58-64.
6. **Європейська конвенція про передачу провадження у кримінальних справах** // Зібрання міжнародних конвенцій про взаємну правову допомогу у цивільних і кримінальних, учасницею яких є Україна. – Харків. - Еспада. – 2001. – 448 с. – С. 66-91.
7. **Конвенція про передачу засуджених осіб** // Зібрання міжнародних конвенцій про взаємну правову допомогу у цивільних і кримінальних, учасницею яких є Україна. – Харків. - Еспада. – 2001. – 448 с. – С. 93-108.

8. **Конвенція про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом** // Зібрання міжнародних конвенцій про взаємну правову допомогу у цивільних і кримінальних, учасницею яких є Україна. – Харків. - Еспада. – 2001. – 448 с. – С. 111-140.
9. **Конвенція про правову допомогу та правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах** // Зібрання міжнародних конвенцій про взаємну правову допомогу у цивільних і кримінальних, учасницею яких є Україна. – Харків. - Еспада. – 2001. – 448 с. – С. 142-184.
10. **Європейська конвенція про нагляд за умовно засудженими або умовно звільненими правопорушниками** // Зібрання міжнародних конвенцій про взаємну правову допомогу у цивільних і кримінальних, учасницею яких є Україна. – Харків. - Еспада. – 2001. – 448 с. – С. 216-232.
11. **Конвенція про захист прав і основних свобод людини** від 4 листопада 1950 р. // Голос України. – 2001. – 10 січня.
12. **Конвенція о правовой помощи и правовых отношениях по гражданским, семейным и уголовным делам 1993 р.** // Україна в міжнародно-правових відносинах: Книга 1. Боротьба із злочинністю та взаємна правова допомога. – К.: Юрінком, 1996. – С.1049-1082.

Базова

6. Кримінальне право України (Загальна частина): навчальний посібник. / Г. Жаровська, О. Ющик. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2013. – С. 11-19.
7. Баулін Ю.В. Вибрані праці. – Харків: Право, 2013. – 928 с.
8. Галабала М.В. Кримінально-правова наука незалежної України. Проблеми Загальної частини: Монографія. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 240 с.
9. Українське кримінальне право: Загальна частина: Підручн. / За ред. В.О. Навроцького. – К.: Юрінком Інтер, 2013. С. 66-98.
10. Панчак О.Г. Доктринальне тлумачення закону про кримінальну відповідальність: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Львів, 2012. – 18 с.
11. Бажанов М.И. Избранные труды / Сост. В.И. Тютюгин, А.А. Байда, Е.В. Харитоновна, Е.В. Шевченко; отв. ред. В.Я. Тацій. – Харьков: Право, 2012. – 1244 с.
12. Соболь О.І. Класифікація злочинів: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Дніпропетровськ, 2012. – 20 с.
13. Куц В.М. Проблеми кримінальної відповідальності: Навч. посібн. – К.: Національна академія прокуратури України, 2013. - 322 с.
14. Актуальні проблеми кримінальної відповідальності: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 10-11 жовтня 2013 р. / Редкол.: В.Я. Тацій (голов. ред), В.І. Борисов (заст. голов. ред) та ін. – Харків: Право, 2013. – 848 с.
15. Соболь О.І. Класифікація злочинів: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Дніпропетровськ, 2012. – 20 с.
16. Музика А.А., Лащук Є.В. Предмет злочину: теоретичні основи пізнання: Монографія. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2011. – 192 с.

17. Брич Л.П. Теорія розмежування складів злочинів: Монографія. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2013. – С. 413-502.
18. Клименко В.А., Первомайський В.Б., Приходько Т.М. Обмежена осудність: поняття, критерії та примусове лікування: Монографія. – К.: Атіка, 2011. – 180 с.
19. Бурдін В.М. Стадії вчинення злочину (кримінально-правове дослідження): Монографія. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 304 с.
20. Горностай А.В. Кримінальна відповідальність за замах на злочин: Монографія. – Харків: Юрайт, 2013. – 232 с.
21. Абакумова Ю.В. Інститут співучасті в кримінальному праві України: природа, сутність, сучасні проблеми визначення: Монографія. – Запоріжжя: КПУ, 2012. – 320 с.
22. Беніцький А.С. Причетність до злочину: проблеми кримінальної відповідальності: Монографія. – Луганськ: СПД Резников В.С., 2014. – 552 с.
23. Стрижевська А. Сукупність злочинів за кримінальним правом України: Монографія. – Одеса: Фенікс, 2011. – 248 с.
24. Жданова І.Є. Фізичний або психічний примус як обставина, що виключає злочинність діяння: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2011. – 19 с.
25. Юридична відповідальність: проблеми виключення та звільнення / Відп. ред. Ю.В. Баулін. – Донецьк: Кальміус, 2013. – С. 355-387.
26. Рябчинська О.П. Система покарань в Україні: поняття, значення та принципи побудови: Монографія. – Запоріжжя: Акцент Інвест-трейд, 2013. – 448 с.
27. Мартинишин Г.Р. Призначення покарання за сукупністю вироків: кримінально-правове дослідження: Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. – Львів, 2013. – 19 с.
28. Письменський Є.П. Теоретико-прикладні проблеми звільнення від покарання та його відбування за кримінальним правом України: Монографія. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2014. – 728 с.
29. Яковець І.С. Умовно-дострокове звільнення та заміна невідбутої частини покарання більш м'яким: Монографія. – К., 2012. – 212 с.
30. Лень В.В., Книга М.М. Примусові заходи медичного характеру: цілі і підстави застосування. – Запоріжжя: Дніпровський металург, 2011. – 92 с.
31. Орловська Н.А. Про модель кримінально-правового впливу на юридичну особу в Україні / Орловська Н.А. // Юридичний вісник. – 2014. - № 2. – С. 125-130.
32. Грищук В.К. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: de lege ferenda / Грищук В.К., Пасека О.Ф. // Науковий вісник Львівського національного університету. – 2012. - №4. – С. 274-291.
33. Грищук В.К., Пасека О.Ф. Кримінальна відповідальність юридичних осіб: порівняльно-правове дослідження: Монографія. – Львів: ЛьвДУВС, 2013. – 248 с.
34. Березовська Н.Л. Покарання неповнолітніх і виправно-трудоий вплив: Монографія. – Одеса: Фенікс, 2011. – 250 с.

35. Назименко Є.С. Інститут покарання неповнолітніх у кримінальному праві України (нарис з методології дослідження): Монографія. – Донецьк: Ноулідж, 2014. – 370 с.
36. Кісілюк Е. М., Микитчик О. В. Кримінальне право України. (Загальна частина) : [підручник] / Бабенко А. М., Вапсва Ю. А., Гришук В. К. та ін. / За заг. ред. О. О. Бандурки. – Х. : Вид-во ХНУВС, 2011. – 378 с.
37. Савченко А. В. Кримінальний кодекс України: постатейні матеріали та навчально-практичні завдання / І. П. Баглай, І. Г. Богатирьов, О. І. Богатирьова, К. Т. Кравченко, О. М. Литвинов, А. В. Савченко, Ю. Л. Сенін, О. І. Соболев / За заг. ред. докт. юрид. наук, проф. І. Г. Богатирьова. – К. : Атіка, 2011. – 640 с.

Допоміжна

1. Larry Siegel, Brandon Welsh. *Juvenile Delinquency: Theory, Practice, and Law*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://books.google.com.ua/books?id=ROTKAgAAQBAJ&pg=PT463&dq=juvenile+delinquency&hl=ru&sa=X&ei=a6wdVZmTOMaTsAHK4IKAAw&ved=0CCMQ6AEwAQ#v=onepage&q=juvenile%20delinquency&f=false>
2. Catherine Elliott, Frances Quinn. *Criminal Law*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://books.google.com.ua/books?id=bvuqjFcQ3t8C&printsec=frontcover&dq=criminal+law+books&hl=ru&sa=X&ei=3mMdVeLkG4SOsAH_uoCoAw&ved=0CG0Q6AEwCQ#v=onepage&q=criminal%20law%20books&f=false
3. Nicola Padfield. *Criminal Law*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://books.google.com.ua/books?id=jYqcAQAQBAJ&printsec=frontcover&dq=criminal+law+books&hl=ru&sa=X&ei=3mMdVeLkG4SOsAH_uoCoAw&ved=0CE4Q6AEwBQ#v=onepage&q=criminal%20law%20books&f=false
4. Michael Allen. *Textbook on Criminal Law*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://books.google.com.ua/books?id=VaScAQAQBAJ&printsec=frontcover&dq=criminal+law+books&hl=ru&sa=X&ei=3mMdVeLkG4SOsAH_uoCoAw&ved=0CCkQ6AEwAA#v=onepage&q=criminal%20law%20books&f=false
5. Andrew Halpin. *Definition in the Criminal Law*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://books.google.com.ua/books?id=ejtsLYICiDcC&printsec=frontcover&hl=ru#v=onepage&q&f=false>
6. *Criminology, Crime and Criminal Law*. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.sagepub.com/upm-data/13433_Walsh_Chapter_1.pdf
7. Matthew Lippman *Contemporary Criminal Law* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://books.google.ru/books?id=KYQgAQAQBAJ&printsec=frontcover&dq=criminal+law&hl=uk&sa=X&ei=EcMgVZufOJDhauXbgLAB&ved=0CF8Q6AEwCThQ#v=onepage&q=criminal%20law&f=false>

8. Samuli Miettinen Criminal Law and Policy in the European Union [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://books.google.ru/books?id=HTWrvznZsQQC&printsec=frontcover&dq=criminal+law&hl=uk&sa=X&ei=iMIgVfO1K4bfaveMgIAM&ved=0CFgQ6AEwCDgK#v=onepage&q=criminal%20law&f=false>
9. George P. Fletcher Cardozo The Grammar of Criminal Law : American, Comparative, and International ... [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://books.google.ru/books?id=aahu4OAab8wC&printsec=frontcover&dq=riminal+law&hl=uk&sa=X&ei=s8IgVeK8DZTiaqLPgJAP&ved=0CBoQ6AEwADge#v=onepage&q=criminal%20law&f=false>
10. Jeremy Gans Modern Criminal Law of Australia [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://books.google.ru/books?id=L51o_1iurz0C&printsec=frontcover&dq=criminal+law&hl=uk&sa=X&ei=s8IgVeK8DZTiaqLPgJAP&ved=0CEkQ6AEwBjge#v=onepage&q=criminal%20law&f=false
11. Peter Alldridge, Chrisje H. Brants Personal Autonomy, the Private Sphere and Criminal Law: A Comparative Study [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://books.google.ru/books?id=JHUWrgS3LpMC&printsec=frontcover&dq=criminal+law&hl=uk&sa=X&ei=s8IgVeK8DZTiaqLPgJAP&ved=0CGEQ6AEwCTge#v=onepage&q=criminal%20law&f=false>
12. Nisrine Abiad, Farkhanda Zia Mansoor Criminal Law and the Rights of the Child in Muslim States: A Comparative and Analitical Perspective [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://books.google.ru/books?id=kyV0EpoB0vMC&printsec=frontcover&dq=criminal+law&hl=uk&sa=X&ei=38IgVdHXK8zjaOvlgcgF&ved=0CFcQ6AEwCDgy#v=onepage&q=criminal%20law&f=false>

Інформаційні ресурси

1. Законодавство України (сайт ВРУ): <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>
2. Правова система Нормативні акти України: <http://nau.kiev.ua/>
3. Ліга Закон: <http://www.ligazakon.ua/>
4. Електронна бібліотека юридичної літератури: <http://pravoznavec.com.ua/>
5. Студрада – коаліція юристів: <http://studrada.com.ua/libonline>
6. Економіко-правова бібліотека: <http://vuzlib.net/>
7. Студентський юридичний портал України: <http://the-law.at.ua/>
8. "LEX" - Правовой портал Украины: <http://ukr-pravo.at.ua/>
9. Юридическая библиотека "Эгида": <http://lawlib.at.ua/load/30>